

Turvalisus Viljandi Lasteaias Männimäe

Õppe- ja kasvatuskeskkonna turvalisuse all mõistetakse turvalisust kõiges, mis lasteaias toimub. Turvalisuse puhul ei ole tegemist lasteaiaelu eraldiseisva valdkonnaga. Turvalisust kujundatakse ja see väljendub kõikide tegevuste juures, mis lasteaias toimuvad.

Kõik täiskasvanud vastutavad lasteaias laste märkamise ning vajadusel nende või kaastöötajate toetamise eest. Selleks tuleb teha pidevalt tööd turvalise õppe- ja kasvatuskeskkonna kujundamise nimel.

Laias tähenduses võib õppe- ja kasvatuskeskkonna tinglikult jagada mitmeks alavaldkonnaks, mille omaduste koosmõjus turvaline keskkond teadlikult kujundatakse.

Need valdkonnad on:

1. Struktuurid, juhendid, kodukord jm.tegutsemise korrad - demokraatlik korraldus, avatus ja koostöö;
2. Vaimsus ja suhted - lasteaiakultuur ja väärtused, traditsioonid, käitumisharjumused, suhted, laste ja töötajate vaimne tervis;
3. Otsene õppetöö - lasteaias õppekava, lapse arengu hindamine, õpetamismetoodikate valikud, õppevahendid;
4. Hoone ehitus, ruumide paigutus, kujundus ja sisustus - arenguvõimalusi pakkuv, ohutu keskkond, keskkonnateadlikkus, tervislikud eluviisid, liikluskasvatus, aktiivsuse ja loovuse soodustamine;
5. Tervisekaitse, toitlustamine;
6. Tuleohutus;
7. Töö- ja kasvukeskkonna kontroll (riskianalüüs);
8. Õuevahendite turvalisuse kontroll (riskianalüüs);
9. Teabekeskond, keel ja kommunikatsioon - IT-alane turve, virtuaalne õpikeskkond, avalikkuse suhtlemine, lasteaias veebileht, e-lasteaed Studium, infovahetus sidusrühmadega ja andmekaitse.

Koolieelse lasteasutuse seaduse alusel on lasteasutuse põhiülesanne lapse ealisi, soolisi, individuaalseid vajadusi ja iseärasusi arvestades:

- 1) luua võimalused ja tingimused tervikliku isiksuse kujunemiseks, kes on sotsiaalselt tundlik, vaimselt erk, ennastusaldav, kaasinimesi arvestav ja keskkonda väärtustav;
- 2) hoida ja tugevdada lapse tervist ning soodustada tema emotsionaalset, kõlblist, sotsiaalset, vaimset ja kehalist arengut.

Lasteaias sisustusele, ruumidele, hoonetele ja maa-alale esitatavad tervisekaitsenõuded kehtestab Vabariigi Valitsus.

Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava sätestab õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid:

- (1) Õppe- ja kasvatustegevuse üldeesmärk on lapse mitmekülgne ja järjepidev areng kodu ja lasteasutuse koostöös.
- (2) Üldeesmärgist lähtuvalt toetab õppe- ja kasvatustegevus lapse kehalist, vaimset, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut, mille tulemusel kujuneb lapsel terviklik ja positiivne minapilt, ümbritseva keskkonna mõistmine, eetiline käitumine ning algatusvõime, esmased tööharjumused, kehaline aktiivsus ja arusaam tervise hoidmise tähtsusest ning arenevad mängu-, õpi-, sotsiaalsed ja enesekohased oskused.

Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel:

- osaleb kogu lasteaiapere;
- luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted laste, vanemate, õpetajate, juhtkonna ning teiste õpetuse ja kasvatuses seotud osaliste vahel;
- koheldakse kõiki lapsi eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdõiguslikult, austades nende eneseväarikust ning isikupära;
- jagatakse asjakohaselt ja selgelt otsustusõigus ja vastutus;
- märgatakse ja tunnustatakse kõigi laste pingutusi ja õpiedu;
- hoidutakse laste sildistamisest ja nende eneseusu vähendamisest;
- välditakse lastevahelist vägivalda ja kiusamist;
- ollakse avatud vabale arvamusevahetusele, sealhulgas kriitikale;
- luuakse lastele võimalusi näidata initsiatiivi, osaleda otsustamises ning tegutseda nii üksi kui ka koos kaaslastega;
- luuakse õhkkond, mida iseloomustab abivalmidus ning üksteise toetamine õpi- ja eluraskuste puhul;
- luuakse õhkkond, mis rajaneb inimeste usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel;
- korraldatakse lasteaiaelu inimõigusi ja demokraatiat austava ühiskonna mudelina, mida iseloomustavad lasteaiaperes jagatud ja püsivad alusväärtused ning heade ideede ja positiivsete uuenduste toetamine;

Füüsilist keskkonda kujundades jälgib lasteaed, et:

- kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus ning kujundus on õppetegevuse seisukohast otstarbekas;
- õppetegevuses on võimalused kasutada internetiühendusega arvutit ja esitlustehnikat ning meetoodilisi materjale, raamatukogu;
- kasutatavate rajatiste, mänguvahendite ja ruumide sisustus on turvaline ning vastab tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;
- toitlustamisel oleks tagatud tervisekaitsenõuded;
- ruumid, sisseseade ja õppevara on esteetilise väljanägemisega;
- kasutatakse eakohast ning individuaalsele eripärale kohandatavat õppevara, sealhulgas nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja vahendeid;
- on olemas kehalise tegevuse ning tervislike eluviiside edendamise võimalused.

Õppekeskkonna turvalisuse tagamise põhimõtted:

1. igasuguse vägivalda suhtes valitseb nulltolerants, olgu see suunatud õpetaja, laste või kellegi teise vastu;
2. vägivalda all mõistetakse selle vahendatud või otseselt kasutamist inimese või grupi suhtes, mis tekitab otseselt või loob tingimused vigastuste, surma, psühholoogilise kahju, ebasoodsate tingimuste või puuduse tekkimiseks;
3. vägivalda nägijal on kohustus sekkuda. Vajadusel tuleb sekkuda ka füüsiliselt, ent seejuures tuleb arvestada, et füüsiline sekkumine, mille eesmärgiks on karistamine või valu tekitamine, on vägivald. Kui sekkumine on ohtlik, tuleb teha kõik võimalik kahju vähendamiseks ning kutsuda appi teine täiskasvanu. Tegevusetus abivajavat last nähes või lapse abita jätmine on vägivald;
4. igal inimesel on õigus ennast või teisi kaitsta, kaitsmine ei tohi ulatuda kaugemale ohu tõrjumisest;

5. laste üle peab olema korraldatud järelevalve kogu päeva vältel. Järelevalve eesmärk on lapse enda või teiste laste käitumisest tingitud ohtude tuvastamine:

Igäihe õigused ja kohutused on selged. Lasteaia direktor vastutab, et lasteaias oleksid konkreetsed reeglid, mis tagavad turvalisuse nii õpetajatele, lastele kui kõigile teistele lasteaias viibijatele.

Tööülesanded on selgelt jagatud:

1. **lasteaia direktor** korraldab selle, et lapsed, töötajad, vanemad ja lasteaia pidaja teadvustaksid sõlmitud kokkuleppeid ja kontrollib, kas neist peetakse kinni. Lasteaia direktor analüüsib juhtumite lahendamist ning vajadusel muudab töökorraldust ja ruumide/territooriumi kasutamist.
2. **õpetaja** vastutab õppetegevuse professionaalse läbiviimise ning toetava ja turvalise kasvukeskkonna kujundamise eest lasteaias. Õpetaja kujundab õppekeskkonna, valib meetodika ja tempo ning lapse jaoks sobiva raskusastme. Igapäevaste kergemate konfliktide ja arusaamatuste lahendamist juhib õpetaja ise. Õpetaja lepib vanemaga kokku, millisel viisil reageeritakse lapse võimalikule sobimatule käitumisele ning millal ja kuidas selle kohta omavahel teavet jagatakse. Püsivate käitumisprobleemide korral on vajalik võrgustikutöö. Sellises olukorras on õpetajal ja perel õigus saada vajalikku tuge.
3. **lapsevanem** vastutab lapse kasvatamise ja väärtushinnangute kujundamise eest. Lapsevanemal on õigus oodata, et laps on lasteaias hoitud ja kaitstud ning et õppetöö on heal tasemel. Lapsevanemal tuleb arvestada, et tema ja tema lapse õigused ja vabadused on piiratud teiste inimeste õiguste ja vabadustega. Lapsevanemal on kohustus teha lasteaiaga avatud ja sõbralikku koostööd ning õigus olla samal viisil koheldud lasteaia poolt.
4. **lasteaia pidaja** vastutab, et lasteaiale oleksid tagatud vajalikud ressursid ja võimalused turvalisuse tagamiseks.
5. **riigil** on vastutus tagada toimiv ning lasteasutustele piisavalt tuge pakkuv seadusandlus ning vajadusel ka järelevalve.

Kasutatud on
Haridus- ja Teadusministeeriumi materjale